

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 4349/2022
17.04.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Дејан Путниковић, адвокат из ..., против туженог „ДДОР Нови Сад“ а.д.о. са седиштем у Новом Саду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5224/21 од 07.10.2021. године, у седници одржаној 17.04.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 5224/21 од 07.10.2021. године, тако што се жалба туженог **ОДБИЈА**, као неоснована и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П 4928/19 од 18.12.2020. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу на име трошкова ревизијског поступка плати 187.780,00 динара, у року од 15 дана, од пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 4928/19 од 18.12.2020. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете исплати: на име претрпљених физичких болова износ од 140.000,00 динара, на име претрпљеног страха износ од 98.000,00 динара, на име претрпљених душевних болова због умањења животне активности износ од 420.000,00 динара и на име душевних болова због наружености износ од 126.000,00 динара, све са законском затезном каматом од 18.12.2020. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова поступка плати 491.155,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 5224/21 од 07.10.2021. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му на име накнаде нематеријалне штете исплати: за претрпљене физичке болове износ од 40.000,00 динара, за претрпљени страх износ од 98.000,00 динара, за претрпљене душевне болове због умањења животне активности износ од 420.000,00 динара и за душевне болове због наружености износ од 126.000,00 динара, све са законском затезном каматом од 18.12.2020. године до исплате. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке првостепене пресуде, тако што је одбијен захтев тужиоца за накнаду трошкова првостепеног поступка. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженом на име трошкова другостепеног поступка плати 74.280,38 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11...18/20) и утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је као пешак повређен у саобраћајној незгоди 14.12.1999. године, коју је проузроковао ББ управљајући путничким возилом, које је у то време било осигурано код туженог. Кривични поступак против ББ правноснажно је обустављен решењем од 09.05.2008. године. Тужилац је у току кривичног поступка истакао имовинскоправни захтев према ББ 13.11.2000. године. Према налазу и мишљењу судског вештака саобраћајне струке, до саобраћајне незгоде је дошло као последица пропуста оба учесника, пешака и возача путничког возила. Пропуст возача, огледа се у томе што је видео пешака који се кретао тротоаром, па је морао да уочи гомилу земље на тротоару, због које би пешак морао да сиђе на коловоз, због чега је имао разлога да очекује и претпостави да ће пешак сићи на коловоз, па је при обилажењу рупе у десној коловозној траци требало да смањи брзину на 27,8 км/х у ком случају би имао могућност да избегне незгоду. Такође, возач путничког возила би имао могућност да избегне незгоду да је при брзини до 40 км/х којом се кретао предузео кочење у тренутку силаска пешака на коловоз, али је направио пропуст који је узрочно везан за настанак ове незгоде. Тужилац је при силаску на коловоз требало да провери да ли га неко возило сустиже, односно да се увери да ли су безбедни услови за обилазак рупе на коловозу, што је пропустио да учини. Као последицу саобраћајне незгоде тужилац је претрпео прелом леве потколенице, која представља тешку телесну повреду. Према налазу и мишљењу судског вештака ортопеда и судског вештака психијатра утврђени су интензитет и дужина трајања физичких болова и претрпљеног страха, као и степен наружености и степен умањења животне активности. Тужилац је тужбу ради накнаде штете против туженог поднео 25.05.2007. године, а против ББ 01.10.2008. године. Решењем од 04.12.2008. године обе парнице су спојене ради једновременог расправљања и одлучивања. Парница је у односу на ББ правноснажно окончана.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиоца за накнаду нематеријалне штете, пошто је претходно утврдио да потраживање тужиоца није застарело. Првостепени суд је ценећи приговор застарелости сматрао да се у овом случају имају применити одредбе члана 390. и 392. став 3. Закона о облигационим односима и да је тужилац тужбу ради накнаде нематеријалне штете поднео у року прописаном наведеним одредбама закона, јер је кривчини поступак по оптужници Трећег ОЈТ против ББ поводом саобраћајне незгоде која се догодила 14.12.1999. године покренут 06.03.2001. године, да је у том поступку тужилац истакао имовинскоправни захтев, да је тај поступак окончан доношењем решења о обустави поступка 09.05.2008. године, коју одлуку је тужилац примио 02.07.2008. године и да је тужилац тужбу ради накнаде штете против ББ поднео 01.10.2008. године, у року од 3 месеца од пријема наведеног решења. Имајући у виду наведено, те одредбу члана 380. став 5. Закона о облигационим односима, којом је прописано да непосредни захтев трећег оштећеног лица према осигуравачу застарева за исто време за које застарева и његов захтев према осигуранику одговорном за штету, првостепени суд је закључио да није наступила застарелост према осигуранику, и да нема застарелости ни према осигуравачу, овде туженом. С обзиром да је утврдио да потраживање тужиоца није застарело, одлучујући о висини накнаде штете првостепени суд је применом члана 158, 940, 941. и 200. Закона о облигационим односима и члана 224. ЗПП, ценећи налазе и мишљења судских вештака утврдио износе правичне новчане накнаде за тражене видове нематеријалне штете, које је умањио за 30% сходно доприносу тужиоца настанку штете и досудио му износе означене у изреци пресуде.

Другостепени суд је одлучујући о жалби туженог преиначио првостепену пресуду и одбио као неоснован тужбени захтев тужиоца за накнаду нематеријалне штете, пошто је утврдио да је потраживање тужиоца застарело. Другостепени суд је сматрао да је првостепени суд погрешно применио материјално право код оцене приговора застарелости, јер према одредби из члана 390. Закона о облигационим односима рок за подношење тужбе почиње тећи од правноснажности решења, а не од момента када је решење достављено странци, па како је кривични поступак правноснажно обустављен 09.05.2008. године, а тужилац тужбу против осигураника туженог поднео 01.10.2008. године, по протеклу рока од три месеца, то је закључио да је потраживање тужиоца застарело. Другостепени суд је сматрао да је потраживање тужиоца застарело и применом одредбе из члана 376. Закона о облигационим односима, јер је од дана када се десила саобраћајна незгода па до дана када је тужба поднета протекла рок од три године, при томе имајући у виду да је предмет спора накнада нематеријалне штете за различите видове и да је почетак рока застарелости различит за сваки вид нематеријалне штете.

По оцени Врховног суда, основано се ревизијом тужиоца указује да је другостепени суд приликом оцене приговора застарелости погрешно применио материјално право.

Када се има у виду утврђено чињенично стање и одредбе Закона о облигационим односима, односно да је тужилац, као оштећено лице у кривичном поступку поднео имовинскоправни захтев, то следи да је застаревање прекинуто подношењем имовинскоправног захтева у кривичном поступку. Код утврђеног да је саобраћајну незгоду проузроковао ББ, возач аутомобила који је био осигуран код

туженог у време саобраћајне незгоде, да је кривични поступак против ББ правноснажно обустављен решењем од 09.05.2008. године, то је од правноснажности наведеног решења застаревање почело тећи изнова, с тим што се у тој ситуацији код оцене приговора застерелости не примењује одредба из члана 390. Закона о облигационим односима, већ се примењује одредба из члана 392. став 3. истог закона, а с тим у вези одредба из члана 376, односно одредба из члана 377. истог Закона. Наиме, одредба из члана 390. Закона о облигационим односима примењује се у ситуацији када је кривични поступак окончан због неког узрока који се не тиче суштине ствари и када је оштећени упућен на парницу да оствари свој имовинскоправни захтев, у којој ситуацији се сматра да је застарелост прекинута условно, ако се тужба поднесе редовном суду у року од три месеца по правноснажности одлуке кривичног суда, а која се одредба у овом случају не може применити, будући да је кривични поступак окончан доношењем решења којим је обустављен кривични поступак. С обзиром на то да је кривични поступак против ББ правноснажно обустављен решењем од 09.05.2008. године, то је од тада застаревање почело да тече изнова, па како је тужилац тужбу ради накнаде нематеријалне штете против осигураника туженог поднео 01.10.2008. године, то следи да тужиочево потраживање накнаде нематеријалне штете од ББ није застарело, јер је тужбу поднео у року прописаном чланом 376. Закона о облигационим односима, који се примењује када се ради о потраживању накнаде штете. Имајући у виду наведено, те одредбу члана 380. став 5. Закона о облигационим односима, којом је прописано да непосредни захтев трећег оштећеног лица према осигуравачу застарева за исто време за које застарева и његов захтев према осигуранику одговорном за штету, то тужиочево потраживање накнаде нематеријалне штете од туженог није застарело.

С обзиром на то да је утврђено да је возило којим је управљао ББ у време настанка саобраћајне незгоде било осигурано код туженог, да је кривични поступак против ББ правноснажно обустављен доношењем правноснажног решења 09.05.2008. године, да је до саобраћајне незгоде дошло као последица пропуста оба учесника, и тужиоца као пешака и ББ као возача путничког возила, па како је утврђено да је тужилац у саобраћајног незгоди задобио тешке телесне повреде због којих је трпео страх и физичке болове чији су интензитет и трајање утврђени на основу налаза и мишљења судског вештака, и да код тужиоца постоји наруженост и умањење животне активности, то је првостепени суд правилном применом члана 397, 940, 941, 380. став 5, 189. и 200. Закона о облигационим односима обавезао туженог да тужиоцу накнади нематеријалну штету у износу ближе наведеним у изреци првостепене пресуде.

Са напред наведених разлога Врховни суд је усвојио ревизију тужиоца и одлучио као у ставу првом изреке, тако што је преиначио другостепену пресуду и жалбу туженог одбио, а првостепену пресуду потврдио, на основу члана 416. став 1. ЗПП.

Одлука о трошковима поступка садржана у ставу другом изреке, донета је на основу члана 153, 154. и 165. ЗПП, с обзиром да је тужилац успео у поступку по ревизији, са којих разлога је тужени обавезан да тужиоцу на име трошкова поступка плати 187.780,00 динара, а у складу са одређеним захтевом тужиоца и то за састав ревизије од стране адвоката у износу од 18.000,00 динара, као и трошкове на име таксе

на ревизију у износу од 72.280,00 динара и таксе на одлуку по ревизији у износу од 97.500,00 динара, а све у скаду са важећом Адвокатском тарифом и Таксеном тарифом.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**